

Орозалиева Жүрсүн Муханбетовна

Өзү жөнүндө маалымат	<p>Туулган жылы, жери: Нарын обл. Жумгал району, 31-июль, 1975-ж.</p> <p>Улуту: кыргыз</p> <p>Үй-бүлөсү: үй-бүлөлүү</p> <p>Балдары: 4 баласы бар</p> <p>Ата-энеси: Орозалиев Муханбет, Аскарова Гүлайым.</p>
Билими	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Билими жогору ▪ 1992-1996-жж. СССРдин 50 жылдыгы атындагы КУУнун Кыргыз филологиясы факультетин бүтүргөн. Адистиги: Филолог – окутуучу. 1996-1998-жж. КМУУ. ЦМАНОП. Адистиги: филолог – магистр. Кыргыз адабияты. 2000-2004-жж. И.Арабаев атындагы КМПУнун аспирантурасы. Адистиги: Кыргыз адабияты.
Квалификациясы	<ul style="list-style-type: none"> ▪ КМУнун 28-июнь 1996-жылдагы Мамлекеттик экзамендик комиссиянын чечими менен филолог - окутуучу деген квалификация берилген
Иштеген жери	<p>Жалпы стаж: 22 жыл, анын ичинен 18жыл педагогикалык.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1998-жылдын июль – ноябрь айлары Кыргыз Республикасынын “Тынчтык Фондусу”. Иш алып баруучу(делопроизводитель). ▪ 1998-2005-жж. И.Арабаев атындагы КМПУ. Окутуучу. ▪ 2005-2006-ж.ж. Чүй университети. Улук окутуучу. ▪ 2006-2007-ж.ж. Чүй университети. Доценттин милдетин аткаруучу. ▪ 2007-2011-ж.ж. Жусуп Баласагын атындагы Кыргыз Улуттук университети. Доценттин милдетин аткаруучу, улук окутуучу, доцент.
Илимий багыты	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Кыргыз адабияты , фольклористика, байыркы мезгилдеги адабий жазма эстеликтер жана 20-к. Кыргыз акдабиятынын тарыхы дисциплиналары боюнча адис. ▪ 2015-жылы Кыргыз фольклоистикасынын пайда болушу жана калыптанышы аттуу кандидаттык диссертацияны жактаган.

	Учурда “Кыргыз фольклористикасынын пайда болушу жана калыптанышы” аттуу монографияны иштеп бүтүп, талкууга коюуда.
Квалификацияны жогорулатуу:	<ul style="list-style-type: none"> • 2001-жылы 21 жана 27-январда Кыргыз-Түрк “Манас” Университети, И.Арабаев атындагы КМПУнуну Сырттан окуу педагогикалык институту менен бирге уюштурган “Мектептердеги тестирлөө усулу” аттуу семинарга катышты. • 2010-жылдын 5-июнь айында Ж.Баласагын атындагы КУУда өткөрүлгөн “Педагогикалык чеберчиликти өркүндөтүү” Жаш түркологдордун IV Эл аралык симпозиумга катышып, сертификатка ээ болгон. • 2011-жылы “Кыргыз-Түрк “Манас” университети “Жаш түркологдордун IV Эл аралык сипозиуму семинарга катышты. • 2011-жылдын 2-мартында “Теория и практика проведения лингвистической экспертизы” аттуу тренингге катышып, сертификатка ээ болгон. • 2015-жылы “Итерактивные методы обучения” ы в научной среде” аттуу тренингге катышып, сертификатка ээ болгон. • 2015-жылдын 24-январында “Формирование системы мотивации – путь к повышению эффективности труда” аттуу тренингге катышып, сертификатка ээ болгон. •
Публикациясы	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 20 дан ашык илимий макалалары (жалпы көлөмү 10 б./т.) бар. ▪ авторлош болуп жазган ЖОЖдор үчүн 2 окуу китеби (жалпы көлөмү 17 б./т.): <ol style="list-style-type: none"> 1. Рекламное дело – Рекламалык иш. (Орусча – кыргызча сөздүк) – Бишкек, 2006. 8, 5 б.т. 2. Риторика. Журналисттин кеп маданияты. (Орусча – кыргызча сөздүк) – Бишкек, 2007. 8, 5 б.т.
Алган сыйлыктары	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2001-ж. И. Арабаев атындагы КМПУнун Ардак грамотасы менен сыйланган. ▪ 2006-ж. Чүй университетинин Ардак грамотасы менен сыйланган. ▪ 2009-ж. Ж.Баласагын атындагы КУУнун Алкышы. ▪ 2010-ж. Ж.Баласагын атындагы КУУнун Ардак грамотасы
Билген тилдери	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Кыргыз тили, орус тили жана англис тили, түрк тили (сөздүк менен).
Компьютер боюнча билими:	Microsoft Word, Microsoft Office Excel, Интернет

I. ОПК анкетасы

1. Орозалиева Жүрсүн Муханбетовна 0707131890
2. “XX к. кыргыз адабиятынын тарыхы”, Адабий талдоонун негиздери”, Адабият таануу илимине киришүү
3. orozalieva00@mail.ru
4. Кыргыз тили жана адабияты кыргыз тилинде окутулбаган билим берүү мекемелеринде кафедрасынын доценти
5. жогорку
6. ф.и.к.
7. доц.м.а.

8. Жалпы – 20 жыл, педстаж – 18 жыл
9. Кыргыз фольклористикасы – 100109.
10. Факультеттин жетектөөчү адиси
11. КУУнун Ардак грамотасы
- 12.-

Дисциплинанын анкетасы:

1. XX к. кыргыз адабиятынын тарыхы

2. 3 кредит, 90 саат

3. Семестри – V

4. 50-60-жылдардагы кыргыз адабиятынын өнүгүү процессии, ошол мезгилдеги кыргыз жазуучуларынын теориялык – саясий, идеялык – эстетикалык көз караштары, чыгармачылык өнөрканасындагы өзгөчөлүктөрү кенири ачылып, үйрөтүлөт. Аталган мезгилдин адабиятын андагы тарыхый кырдаал, коомдук социалдык абал, идеологиялык өзгөчөлүк менен кошо карап үйрөнүү сабактын эффективдүүлүгүн негиздейт. Ошону менен катар К.Жантөшев, К.Маликов, Т.Умөталиев, Т.Сыдыкбеков, Н.Байтемиров, А.Токтомушев, Ч.Айтматов өндүү акын – жазуучуларыбыздын эстетикалык дүйнөсүн изилдеп, окуп – үйрөнүү, андагы бөтөнчөлүктөрдү белгилөө, иликтөө, негизги проблемаларды аныктоо курстун алдына койгон максаты болуп саналат.

5. Кыргыз филологиясы факультетинин 1-2-курстарында бир катар негизги предметтер өтүлүү менен буга чейин студенттердин билимин калыптандырууга болгон аракеттер көрүлүп келген. Алар кыргыз элдик оозеки адабиятынан баштап, кыргыз адабиятынын байыркы мезгилинен баштап, өнүгүү, калыптануу этабы жөнүндө тийиштүү маалыматтар алууга мүмкүнчүлүктөрү болот. Алсак, «Кыргыз эл оозеки чыгармачылыгы», «Байыркы мезгилден XIX кылымга чейинки кыргыз адабиятынын тарыхы», «Акындар чыгармачылыгы», «Адабият таанууга киришүү», «Кыргыз адабиятынын практикumu», «Кыргызстандын тарыхы» сыяктуу сабактар өтүлүп, улуттук адабиятыбыздын өнүгүү жана калыптануу тарыхынан кабар берилет.

«XX кылымдагы кыргыз адабиятынын тарыхы» курсун талаптагыдай денгээлде өздөштүрүү үчүн «Орус адабиятынын тарыхы», «Адабият теориясы», «Адабий көркөм сындын тарыхы», «Кыргыз адабиятынын практикumu», «Кыргызстандын тарыхы» сыяктуу дисциплиналарды жарыш үйрөнүү эффективдүлүктү арттырат.

6. Студент окуу курсун аяктаганда ой төмөндөгү билгичтиктерге жана көндүмдөргө ээ болот:

- жүгүртүү маданиятына ээ, жалпылоого, анализдөөгө, маалыматты кабылдоого, максаттарды коюуга жана ага жетишүүнүн жолдорун тандап алууга жөндөмдүүлүккө;

– коомдо жүрүп жаткан социалдык жактан маанилүү проблемаларды жана процесстерди анализдөөгө жана аларды болочокто өнүктүрүү мүмкүндүгүн прогноздоого жөндөмдүүлүккө

– оозеки жана жазуу кебин логикалык жактан ишенимдүү, аргументтүү жана так, даана түзүүгө жөндөмдүүлүккө;

– өзүн өзү өнүктүрүүгө, өзүнүн квалификациясын жана чеберчилигин жогорулатууга жөндөмдүүлүккө;

– өзүнүн артыкчылыктарын жана жетишпегендиктерин сын көз менен баалоого жана да ал артыкчылыктарды өнүктүрүүнүн жана жетишпегендиктерди жоюунун каражаттарын тандап алууга жөндөмдүүлүккө;

– өзүнүн болочок кесибинин социалдык маанилүүлүгүн аңдап билүүгө, кесиптик ишмердүүлүктү аткарууга карата жогорку мотивдешүүгө.

– ишмердүүлүгүнүн сапатына карата жоопкерчиликти өзүнө алууга жөндөмдүүлүккө;

– ар кандай булактардан алынган маалыматтар менен иштөөгө жөндөмдүүлүккө;

– иштиктүү алака-катышты: эл алдында чыгып сүйлөөгө, сүйлөшүүлөрдү жүргүзүүгө, кеңешмелерди өткөрүүгө, иштиктүү кат алышууларды, электрондук коммуникацияларды жүзөгө ашырууга жөндөмдүүлүккө;

– этикалык баалуулуктарга ылайык ишмердүүлүктү жүзөгө ашырууга;

– кесиптик ишмердүүлүктүн милдеттерин аткаруу менен байланышкан проблемаларды сынчыл жана конструктивдүү анализдөөгө, чечүүгө жөндөмдүүлүккө.

7. Сунушталуучу адабияттар:

1. «Жамыйла» повести жана чет элдик сын // «Советтик Кыргызстан», 1961, апрель
2. Абдиев М. Бото көз// Ленинчил жаш, 1962, 24-июнь.
3. Абдрашитов Ш. Жылдыздуу ырлар (А.Токтомушевдин чыгармачылыгы жөнүндө) – Ф., 196.
4. Абдылдабеков К. Жазуучу жана адабий сын. – Ф, Илим, 1979.
5. Абдымомунов Т. «Салтанат» жөнүндө // «СОВЕТТИК КЫРГЫЗСТАН» - 1962, №6
6. Абдыраимов Ж. Жылдыздуу ырлар - Фрунзе, Кыргызмамбас, 1962.
7. Айтматов Ч. Кыямат. Роман. – Ф., Адабият., 1988.
8. Айтматов Ч. В соавторстве с землю и водою. – Ф., 1978.

9. Айтматов Ч. Гүлсарат. Повесттер. – Ф., Кыргызстан, 1978.
10. Айтматов Ч. Н. Байтемиров – 60 лет // Литературная газета, 1976, 8-сентябрь
11. Айтматов Ч. Үч томдон турган чыгармалар. – Ф., Кыргызстан, 1982, 1983
12. Айтматов Ч. Адамдын ариетине ишенем // ЛЖ, 1987, 21-февраль
13. Айтматов Ч. Обон. Повесть жана аңгемелер. – Фрунзе, Кыргызмамбас, 1959.
14. Айтматов Ч. Өзүм жөнүндө // «Ленинчил жаш», 1980, 15-декабрь
15. Айтматов Ч. Саманчынын жолу. – Фрунзе, 1963.
16. Айтматов Ч. Чыгармаларынын сегиз томдук жыйнагы. – Бишкек, Учкун, 2009.
17. Акматалиев А. «Кыямат» жана окурмандар. – Ф., Кыргызстан, 1988.
18. Акматалиев А. Айтматовго таасирленүү: Адабий макалалар. – Ф., Мектеп, 1988.
19. Акматалиев А. Акбаранын көз жашы // ЛЖ, 1987, 4-январь
20. Акматалиев А. Күтүлбөгөн күтүүсүздүк // КМ, 1986, 18-декабрь
21. Акматалиев А. Ч. Айтматовдун чыгармачылыгы жана кыргыз-казак адабий байланышы. – Ф., Илим, 1981.
22. Алагушев Б., Түгөлбайдын ырлары // Муг. газ., 1963, 8-февраль.
23. Алыбаев Б. Акындын алтын тоосу // Кырг. мад. – 1974, 9-сентябрь
24. Арагон Луи Махабат тууралуу дүйнөдөгү эң сонун баян // «Ала Тоо», 1959, №5;
25. Артыкбаев К. «Ар түрдүү издер». – Ф., Мектеп, 1968.
26. Артыкбаев К. XX кылымдагы кыргыз адабиятынын тарыхы. – Б., 2004.
27. Артыкбаев К. Жаштар прозасы изилдениши керек // Сов. Кырг. – 1965, 21-декабрь
28. Артыкбаев К. Кыргыз совет адабиятынын тарыхы. – Ф., 1982.
29. Артыкбаев К. Үйрөнүүбү же туурообу? // АлаТоо, 1962, №1
30. Артыкбаев К. Сын сапары. – Ф., 1970. 3-48-беттер
31. Асакеева Б. Миф жана реалдуулук – Б., 1996.
32. Асаналиев К. Адабий айкаш – Бишкек, 2008
33. Асаналиев К. Асманда пайда болсо, экинчи күн // «Кыргыз Туусу», 1995, 23-май
34. Асаналиев К. Кыргыз прозасынын очерки. II бөлүм. 1960.
35. Асаналиев К. Кыяматка бару // Ала-Тоо, 1987, №7
36. Асаналиев К. Т. Сыдыкбеков – Фрунзе., 1962.
37. Асаналиев К. Көркөм бийиктиктер. – Ф., 1974.
38. Асаналиев К. Кыргыз совет адабият прозасынын очерки. I бөлүм. 1957.
39. Ауэзов М. Жолуң куттуу болсун! // «Ленинчил жаш», 1958, 2-ноябрь.

40. Ашымбаев Б. Н. Байтемиров // «Советская Киргизия», 1958, 25-май
41. Ашымбаев Б. «Жүрөк күүсү» жөнүндө // «Советтик Кыргызстан», 1956, 24-октябрь
42. Ашымбаев Б. Мугалим жөнүндө баллада // ЛЖ, 1962, 17-январь
43. Ашымбаев Б. Турмуш чакырат // СК, 1962, 1-апрель.
44. Ашымбаев Б. Чынгыз Айтматов. – Фрунзе, 1965.
45. Ашымбаев К. Күрөшчүл каармандар (А. Токтомушевдин «Алтын Тоо» романына сын) // Кырг. мад. 1974, 9-сентябрь.
46. Ашымов К. Ч. Айтматовдун чыгармалары экранда // Ала-Тоо, 1971, №3.
47. Байгазиев С. Азыркы кыргыз прозасынын маселелери // Ала Тоо, 1980, №1.
48. Байкожаева С. Т. Сыдыкбековдун поэзиясы. – Ф., 1956.
49. Байтемиров Н. Жаны бийиктик // «Советтик Кыргызстан», 1981, 17-январь
50. Байтемиров Н. Азамат (повесть). – Фрунзе, 1947.
51. Байтемиров Н. Акыл (ангеме, очерктер). – Фрунзе, 1956.
52. Байтемиров Н. Акыркы ок. 2-вариант. – Фрунзе, 1958.
53. Байтемиров Н. Акыркы ок. – Фрунзе, 1955.
54. Байтемиров Н. Бекем достук (ангемелер). – Фрунзе, 1952.
55. Байтемиров Н. Долон (ырлар, поэмалар) – Фрунзе, 1964.
56. Байтемиров Н. Жазуучунун жообу // «Ленинчил жаш», 1967, 26-март.
57. Байтемиров Н. Жаш жүрөктөр (роман). – Фрунзе, 1953.
58. Байтемиров Н. Жаш муундар. – Фрунзе, 1951.
59. Байтемиров Н. Жаш тилек // «Ленинчил жаш», 1934.
60. Байтемиров Н. Жомоктор. – Фрунзе, 1939.
61. Байтемиров Н. Жүрөк күүсү. (ырлар) – Фрунзе, 1955.
62. Байтемиров Н. Жылдызкан. (роман) – Фрунзе, 1959.
63. Байтемиров Н. Камкордук (ангемелер). – Фрунзе, 1956.
64. Байтемиров Н. Канаттуу күндөр – Фрунзе, 1966
65. Байтемиров Н. Кылымдар деми – Фрунзе, 1994
66. Байтемиров Н. Махабат дастаны. – Фрунзе, 1975
67. Байтемиров Н. Махабат жазы – Фрунзе, 1979
68. Байтемиров Н. Махабат нуру. – Фрунзе, 1991
69. Байтемиров Н. Махабатым - канатым – Фрунзе, 1981
70. Байтемиров Н. Махабат-элим, жерим, ата-тегим – Фрунзе, 1996
71. Байтемиров Н. Сагын (повесть). – Фрунзе, 1953.
72. Байтемиров Н. Салтанат. – Фрунзе, 1949.
73. Байтемиров Н. Санта. – Фрунзе, 1970

74. Байтемиров Н. Сүйгөнүм. – Фрунзе, 1957.
75. Байтемиров Н. Сыр (поэма). – Фрунзе, 1962
76. Байтемиров Н. Тандалмалар – Фрунзе, 1988
77. Байтемиров Н. Тарых эстелиги. – Фрунзе, 1966.
78. Байтемиров Н. Турмуш элеги. – Фрунзе, 1972
79. Байтемиров Н. Эриген таш. – Фрунзе, 1969
80. Бапаев Х. «Алтын Тоо» романы. // Кыргыз. мад. 1974. – 22-август.
81. Беозер А. Победа и поражение Илияса // Новый мир, 1961, №4.
82. Берзер А. Ильястын жеңиши жана жеңилиши // «Новый мир», 1961, №4.
83. Бобулов К. Акындын өмүрү жан поэзиясы. // «Ала Тоо», 1962, №12.
84. Бобулов К. Окуучунун каты // Ала-Тоо, 1957, №9.
85. Бобулов К. Оморчулук деген эмне? // Ала-Тоо, 1957, №10.
86. Бобулов К. Таланты таңшыган акын. – Китепте: Фольклор жана адабият – Ф., 1990
87. Борбугулов М. Акын, гражданин, жоокер. – Ленинчил жаш. – 1978, 13-июнь.
88. Борбугулов М. Т. Үмөталиев // Кыргыз. Сов. адаб .1958 – 11-апрель.
89. Борбугулов М. Учү-кыйырсыз жол.-Ф., 1968.
90. Даронян С. Ар түрлүү жанрларда // «Литературная газета», 1958, 16-октябрь
91. Даутов К. Мезгил сыны жана мен. Б., 2004.
92. Даутов К. Сөз өнөрүнүн эстетикасы – Ф., 1986.
93. Даутов К. Жаны чектерге. – Ф., 1980.
94. Деев В. История в образах.-Ф., 1981.
95. Дөгдуров М. Сыдыкбековдун китеби жөнүндө // КК, 1938, 12-декабрь
96. Жигитов С. Сапаттан сапака // Ала Тоо, 1965, №10
97. Даутов К. Көркөм ойлордун оригиналдуулугу үчүн // КМ, 1969, -октябрь
98. Жигитов С. Ырлар жана жылдар.-.Ф, 1972.
99. Жумабаев Б. «Бетме-бет» // «Советтик Кыргызстан», 1961, №12.
100. Жумабаев И. Т. Сыдыкбековдун «Тоо арасында» романы. – Б., 1998.
101. Жумабаев И. Тунгуч романдын тегерегинде // Ленинчил жаш, 1989, 14-январь.
102. Зубавин Б. Аткан ок жаза кетпесин. // «Литературная газета», 1958, 16-октябрь.
103. Ибраимов К. Аптап // Ленинчил жаш, 1963, 23-июнь
104. Иманалиев К. Азамат // «Ленинчил жаш» - 1949, 17-август

105. Иманалиев К. Белсемдүү жазуучу // «Советтик Кыргызстан»-1976,11-сентябрь.
106. Иманалиев К. Н.Байтемиров // «Советтик Кыргызстан» - 1958, 20-апрель
107. Иманалиев К. Н.Байтемировдун «Жаш жүрөктөр» романы жөнүндө // «Мугалимдер газетасы» - 1953, 18-август
108. Иманалиев К. Н.Байтемировдун образ түзүүдөгү кээ бир ыкмалары // «Ала Тоо» - 1960, №1.
109. Иманалиев К. Чыгармачылык өмүр // «Ленинчил жаш» - 1966, 9-сентябрь
110. Иманалиев К. А.Токтомушевдин акыркы жыйнагы жөнүндө // «Кызыл Кыргызстан» - 1953, 11-апрель
111. Каимов К. Чоркоктуктун натыйжасы // «Кыргызстан», 1953, №2
112. Калдаров Э. Карысы бардын ырысы бар(А.Токтомушевдин чыгармалары жөнүндө)// Кырг. мад.1978, 16-июнь
113. Касымбеков Т. Гуманизмдин туусун көтөргөн//КМ, 1981, 10-март.
114. Кедрина З. Жаңы денгээлде // «Литературная газета», 1961, 7-апрель; // «Советтик Кыргызстан», 1961, 11-февраль.
115. Кекиликов Т. Достор арасында. – Ф., 1990.
116. Кошоев А. Ак Кемедеги образдарга ой жүгүртүп// КМ, 1979, №12.
117. Кудайбергенов К. Көркөм өркүндөөнүн бийиктигинде // Ала Тоо, №1.
118. Кудайбергенова К. Батийна// Ала-Тоо, 1971, №4.
119. Кудайбергенова К. Мүнөздөр жана каражаттар // Ала-Тоо, 1962, №12.
120. Кыргыз адабиятынын тарыхы. 5-6-7-том. – Бишкек, 2004.
121. Кыргыз совет адабиятынын тарыхы.1-том,-Ф., Илим. 1987.
122. Лебедева Л. Ч.Айтматовдун повесттери. – М., 1972.
123. Лосев Д., О. Морозов. Кыргызстандын адабияты – Фрунзе, 1958.
124. Маленов Б. «Жылдызкан» романынын ийгиликтери жана кечиликтери // «Ала Тоо», 1963, №3
125. Маленов Б. Соолбос өмүр жөнүндө поэзия // «Советтик Кыргызстан», 1962, 25-февраль.
126. Маленов Б. Эл оозеки чыгармачылыктын кыргыз совет профессионал поэзиясына тийгизген таасири жөнүндө. –Ф., 1960.
127. Маликов К. Замандаштарым жана каламдаштарым.-Ф., 1964.
128. Медетов А. Изденүү зарылдыгы// КМ, 1989, 10-апрель
129. Медетов А. Изденүү зарылдыгы// КМ, 1989, 10-апрель
130. Мураталиев Н. Эдигейдин романсы// Айтматов жана руханий маданият. – Б., 1999

131. Нонешвили Иосиф Жамыйланын бактысы. // «Правда», 1961, 2-апрель; //«Советтик Кыргызстан», 1961, 5-апрель.
132. Нурмаханов К. Советтик адамдар жөнүндө повесть // «Советская Киргизия», 1952, 20-апрель
133. Озмитель Е. Зрелость национальной литературы – Ф., 1990.
134. Өмүрзаков М. Жамыйланын өмүрү// КМ, 1968 23-октябрь.
135. Поляков А. Кыргыздын китеби Францияда // «Советская Киргизия», 1959, 8-май.
136. Потапова К. Бышып жеткен каарман//«Литературная газета», 1961, 5-май.
137. Рысалиев К. Оригинал жана котормо // Ала-Тоо, 1957, №1.
138. Саалаев Ж. Акын А.Токтомушевдин чыгармачылыгы жөнүндө // Кырг. мад. 1987.
139. Садыков А. Бир жылдын прозасы // «Ала Тоо» - 1973, №7
140. Садыков А. бир жылдын прозасы // Ала-Тоо, 1973, №7.
141. Садыков А. Замандаштар жөнүндө // «Советтик Кыргызстан», 1960, 11-ноябрь
142. Садыков М. Ыр жолунда А.Токтомушевдин чыгармачылыгы // Ала-Тоо, 1985, №11.
143. Салиев А. Драгоценные зерна открытий // «Литературная газета»,1962 – 11-дек.
144. Самаганов Ж. «Жаш жүрөктөр» жөнүндө // «Советтик Кыргызстан» - 1953, №6
145. Самаганов Ж. Советтик Кыргызстандын жазуучулары – Фрунзе, 1962.
146. Самаганов Ж. Ачык сөз// КМ,1973, 12-апрель.
147. Стамов А. Акын жоокер //Ала Тоо – 1979
148. Станалиев С. Он жетинин бири// Аалам, 1993, №1.
149. Сулайманов М. Балдар повесттериндеги образ түзүү ыкмалары // КМ, 1971, 29-сен.
150. Сыдыкбеков Т. А.Токомбаевге ачык кат // Ала-Тоо, 1957№12.
151. Сыдыкбеков Т. Бел-белес.– Бишкек, 1996.
152. Сыдыкбеков Т. Биздин замандын кишилери – Фрунзе, 1947.
153. Сыдыкбеков Т. Жол – Фрунзе, 1982.
154. Сыдыкбеков Т. Зайыптар. – Фрунзе, 1966.
155. Сыдыкбеков Т. Кен-Суу – Фрунзе, 1973.
156. Сыдыкбеков Т. Көк асаба.– Фрунзе, 1989.
157. Сыдыкбеков Т. Күлкү жана өмүр .– Фрунзе, 1988.
158. Сыдыкбеков Т. Мен мин жыл жашадым.– Бишкек, 1998.
159. Сыдыкбеков Т. Өмүр тамыры.– Бишкек, 1990.
160. Сыдыкбеков Т. Табылга.– Бишкек, 1991.
161. Сыдыкбеков Т. Тоо балдары. – Фрунзе, 1953.
162. Сыдыкбеков Т. Чыгармалар жыйнагы 1-2-том. – Фрунзе, 1969-1970.

163. Т.Байжиев Т. «Темир» жөнүндө// КК, 1941, 13-март.
164. Т.Үмөталиев Айсулуу. Ырлар жана поэма. – Фрунзе, 1941
165. Т.Үмөталиев Жениш маршы. Тандалган ырлар жана поэмалар–Фрунзе, 1978
166. Т.Үмөталиев Жениш. Ырлар жыйнагы – Фрунзе – Кыргызстан,1946
167. Т.Үмөталиев Кубат – Фрунзе, 1953
168. Т.Үмөталиев Кызыл жар – Фрунзе, Кыргызстан, 1959
169. Т.Үмөталиев Чыгармалар - 1-том. – Фрунзе, 1958
170. Т.Үмөталиев Чыгармалар - 2-том. – Фрунзе, 1959
171. Т.Үмөталиев Ырлар жыйнагы – Фрунзе, 1935
172. Т.Үмөталиев Ырлар жыйнагы – Фрунзе, 1937
173. Тайгин Ф. Уркуя Салиеванын өмүрү жана өлүмү жөнүндө// «Советтик Кыргызстан», 1967, 5-февраль
174. Таштемиров Ж. Гвардиянын саясий жетекчиси жөнүндө поэма // Сов. Кыргызстан, 1953, №11.
175. Таштемиров Ж. Какшаалдан кат // «Ленинчил жаш» - 1951-22-июнь
176. Твардовский А. Редактор сүйлөйт / «Литературная газета», 1959, 10-февраль.
177. Темирова А. Т.Сыдыкбековдун «Көк асаба» романынын көркөм наркы. – Б., 1997.
178. ТиллебаевС. Ар бир адам бир заман//КМ1986, 18-декабрь
179. Токомбаев А. Кенири кенешели// Ала-Тоо, 1957,№7.
180. Токтогулов А. (А.Токтомушевдун өмүрү, чыгармачылыгы) // Кырг. мад. 1970, 22-апрель №17.
181. Токтомушев А. Ак Мөөр. – Фрунзе, 1971
182. Токтомушев А. Акыйкат сонунан.Поэма. – Фрунзе, Мектеп, 1978
183. Токтомушев А. Алкыштан башка айтарым жок.// «Кыргызстан маданияты», 1972, 28-декабрь.
184. Токтомушев А. Алтын Тоо.Поэма. – Фрунзе, Кыргызмамбас,1965
185. Токтомушев А. Алтын Тоо.Роман. – Фрунзе, Кыргызстан,1978
186. Токтомушев А. Бала Кычан поэмасы. – Москва, 1969
187. Токтомушев А. Балбандар. – Фрунзе, 1936.
188. Токтомушев А. Балбандар. – Фрунзе, 1938.
189. Токтомушев А. Дыйкандарга.// «Кызыл Кыргызстан», 1930, 31-январь
190. Токтомушев А. Жакып уулу. – Фрунзе, 1947.
191. Токтомушев А. Жамийла.// «Советтик Кыргызстан», 1961.
192. Токтомушев А. Жаштын тилеги. – Фрунзе, 1948.
193. Токтомушев А. Какшаалдан кат. – Фрунзе, 1937.
194. Токтомушев А. Какшаалдан кат. – Фрунзе, 1950.
195. Токтомушев А. Калем кайрыгы. – Фрунзе, Кыргызстан, 1972
196. Токтомушев А. Күн. – Фрунзе, 1947.
197. Токтомушев А. Максат. – Фрунзе, 1941.
198. Токтомушев А. Ойноок жылдыздар. – Фрунзе, 1975

199. Токтомушев А. Өмүр көктөмү. – Фрунзе, 1960.
200. Токтомушев А. Сүйүү жана коркунуч. – Фрунзе, 1962.
201. Токтомушев А. Тандалган чыгармалар. 1-том – Фрунзе, Кыргызстан, 1973
202. Токтомушев А. Тандалмалар. – Фрунзе, Кыргызстан, 1982
203. Токтомушев А. Тоо койнунда. // «Советтик Кыргызстан» №6, 1955.
204. Токтомушев А. Узун кыштак.// Кит.: «Эмгек азаматтары» - Фрунзе, 19...
205. Токтомушев А. Хан менен Жуматай. – Фрунзе, 1940.
206. Токтомушев А. Ырлар жана дастандар. – Фрунзе, Мектеп, 1980.
207. Токтомушев А. Эмгек жана бакыт. – Фрунзе, 1952.
208. Токтомушев А. Үркүндүн капшабы.// «Ала Тоо», 1991, №5, 29-57-беттер
209. Токтосунов М. Таланттуу акындын жаны китеби («Сүйүү жана коркунуч» поэмасы)// Сов. Кырг. 1962, 6-сентябрь.
210. Түлөгабылов М. Мезгил жана адамдар, Ф., 1967.
211. Удалов Н. А. Токтомушев // «Советская Киргизия» - 1958, 27-август
212. Үкүбаева Л. Азыркы кыргыз адабиятынын арымы. Б., 1995.
213. Үкүбаева Л. Ч. Айтматов жана фольклор – Б., 2000
214. Үкүбаева Л. Чынгыз Айтматовдун каармандарынын көркөм дүйнөсү: Адабий макалалар. – Ф., Кыргызстан, 1984.
215. Үмөталиев Т. Жаштын тилеги // «Мугалимдерге жардам» - 1948. - №11.
216. Үмөталиев Т. Социалисттик реализм жөнүндө. «СК» 1953. №6.
217. Үмөталиев Ш. Акын Т. Үмөталиевдин чыгармачылыгы // Кызыл Кыргыз-н, 1953, 3-апр.
218. Үмөталиев Ш. Бир жыйнак жөнүндө пикир. // «Советтик Кыргызстан» – 1953, №3.
219. Хлыпенко Т. Темиркул Үмөталиевдин чыгармалары // Ала Тоо, 1978, №6
220. Ч. Айтматов жана азыркы рухий маданий маданият – Бишкек, Илим, 1993.
221. Чекменов Н. Бир совхоздо // «Киргизстан», 1952, №1
222. Чотбаева Ч. Т. Үмөталиевдин чыгармачылыгы. Монография. – Ф., 1978
223. Шатманов С. Биринчи мугалимдеги новаторлук // МГ, 1966, 11-июнь
224. Шүкүрбеков Р. А. Токтомушев // «Советтик Кыргызстан» - 1958, 30-август
225. Элебаев М. Кен-Суу романыны экинчи китеби // КК, 1938, 4-декабрь
226. Эсенкожоев К. А. Токтомушев // «Кызыл Кыргызстан» - 1939. – 18-апрель
227. Яковлев Б. Проза менен жазылган ыр // «Дружба народов», 1958, №10.

1. Адабий талдоонун негиздери

2. 3 кредит, 90 саат

3. Семестри – V

4. ЖОЖдордун филологиялык факультеттеринин студенттери үчүн «Адабий талдоонун негиздери» курсунун жумушчу программасын даярдоодо студенттерди көркөм чыгарма, анын спецификалык бөлүктөрү, көркөмдүгү, структурасы тууралуу анализ берип жана анын синтездеп, буга чейин айтылган көркөм чыгарма тууралуу пикирлерди системалаштырып жана иргеп, талдап, жыйынтык чыгарууга жана баалоого, көркөмдүк баа-салмагын аныктоого адаттандыруу максаты аркаланды. Адабий процесс, адабияттын тарыхы, жана адабий сын тууралуу кенирирөөк түшүнүк берүү менен андагы камтылган руханий баалуулуктар менен ар тараптуу, кенен, тереңдетип тааныштыруу максаты көздөлдү.

5. Кыргыз филологиясы факультетинин студенттери «Адабият таанууга киришүү», «Адабият теориясы», «Кыргыз адабий сынынын тарыхы», жана «Кыргыз адабиятынын тарыхы» курстарын өзүнчө дисциплиналар катарында IX семестрге чейин окуп үйрөнүшөт. Бирок кыргыз адабият таануусу илим катарында кай мезгилде кантип пайда болду, анын спецификалык тармактары кандай жолду басып өттү, бул татаал процессте ким деген окумуштуулар кандай салым кошкону, андагы илимий-теориялык тенденциялар жөнүндө тиешелүү маалыматка ээ болбой калышы белгилүү. Ушул негизден жана студенттин адабий көркөм чыгармага талдоо жүргүзө алуусун, сынчыл ойлоосун өнүктүрүүдө бул предметтин бүгүнкү күндөгү актуалдуулугу белгиленет. Адабий талдоонун негиздерин өздөштүрүү үчүн студент-филолог төмөнкү дисциплиналарды жакшы үйрөнүшү кажет: философия, эстетика, искусство таануу, тарых, адабият таануу илимине киришүү, манаस्ताануу, фольклордук адабият, кыргыз адабиятынын тарыхы, кыргыз адабий сынынын тарыхы ж.б. Ушул дисциплиналарды жана андагы түшүнүктөрдү карым-катышта кароо менен гана адабий чыгармага толук кандуу, профессионалдык анализ жүргүзүүгө болот.

6. «Адабий талдоонун негиздери» курсунун филология факультетинин мамлекеттик тил кыргызча эмес билим берүү мекемелеринде адистигине милдеттүү түрдө өтүлүүчү курс. Башка окуу курстарынан алган билимдерин студенттер практика жүзүндө талкуулашып, ар бир көркөм чыгармага адабий анализ жүргүзүшү үчүн адабияттын тарыхы, талдоонун негиздери, адабий көркөм чыгарманын спецификасы менен кенири таанышып чыгышы керек болот. Ошондуктан, аталган дисциплина студенттердин адабий анализ жүргүзө алуусуна, адабий татымдарынын өнүктүрүүгө, системалуу талдоо иштерин аркалоого көнүктүрүү милдетин аркалайт. Мында адабий көркөм чыгармалардын материалдары аркылуу жеке өз пикирин иштеп чыгып, аны тартынбай айтууга, өз позициясын коргоого көнүктүрүү, студенттин кесиптик даярдыгын тынымсыз арттыруу негизги милдеттерден болуп эсептелинет.

7. Колдонулуучу адабияттар жана булактар:

1. Абдылдабеков К. Жазуучу жана адабий сын. - Фрунзе: Илим, 1979

2. Абрамович Г.А. Введение в литературоведение. Москва, 1956.
3. Аристотель. Об искусстве поэзии. Москва, 1967.
4. Артыкбаев К. XX кылымдагы кыргыз адабиятынын тарыхы. – Б., 2005.
5. Артыкбаев К. Адабият таанууга киришүү. – Бишкек, 1999.
6. Асаналиев К., Р. Кыдырбаева. «Кыргыз адабий илиминин терминдер сөздүгү». Бишкек. 2004
7. Байжигитов К. Башталуу. – Б., 2007.
8. Байжигитов К. Кыргыз адабий сыны жана илими. – Б., 2006.
9. Байжигитов К. Мезгил жана адабий көркөм кыймыл. – Б., 2011.
10. Бахтин М.М. Эстетика словесного искусства. Москва, 1979.
11. Белинский В.Г. Избранные эстетические работы, т. 1-2. Москва, 1986.
12. Борбугулов М. Адабият теориясы – Б, 1996
13. Боров Ю. Введение в эстетику. Москва, 1965.
14. Боров Ю. Роль литературной критики в литературном процессе. – М., 1979.
15. Бушмин А. Методологические проблемы литературоведческих исследований. – Л., Наука, 1967.
16. Бушмин А. Наука о литературе. Проблемы. Суждения. Споры. – М., Наука, 1980.
17. Введения в литературоведение. Москва: 1983, Под. ред, Г. Пospelова.
18. Весоловский А.Н. Историческая поэтика. Москва, 1989.
19. Виноградов В.В. О языке художественной литературы. Москва, 1959.
20. Гегель. Эстетика В. 4-х томах, г.2. Москва, 1969.
21. Гинсбург Л. О лирике. М-Л., 1964.
22. Горанов К. Художественный образ и его историческая жизнь. Москва, 1970.
23. Жирмунский В.М. О ритмической прозе. Москва "Русская литература", 1966.
24. Зеленев Л.А., Кушков Т.И. Методологические проблемы эстетики. – М., 1982.
25. Кебекова Б. Кыргыз совет аңгеме жанрынын өсүш жолдору. Фрунзе. Илим, 1967
26. Кожин В.В. Происхождение романа. Москва, 1963.
27. Кожин В.В. Сюжет, фабула, композиция. Теория литературы. Москва, 1964.
28. Коллектив: Актуальные проблемы методологии. Принципы и критерии. – М., 1980.
29. Коллектив: Кыргыз адабият таануу илими жана сыны. I-II том, - Б., 2005.
30. Коллектив: Кыргыз адабиятынын тарыхы. I-VII том, 2003,2004.
31. Коллектив: Кыргыз адабиятынын тарыхынын очерктери. – Ф., 1943.
32. Коллектив: Кыргыз совет адабиятынын тарыхы. – М., 1970.
33. Коллектив: Кыргыз совет адабиятынын тарыхы. – Ф., 1962.
34. Коллектив: Кыргыз совет адабиятынын тарыхы. I-II том, 1985,1987.

35. Кыдырбаева Р., Асаналиев К. Кыргыз адабий илиминин терминдер сөздүгү. –Б., 2004.
36. Лихачев Д.С. О филологии. – М., Высшая школа, 1989.
37. Лукьянов Б. Методологические проблемы художественной критики. – М., 1980.
- 38.Поспелов Г. Литературоведение и литературная критика.|"Вопросы литературы", 1979, №7.
- 39.Рысалиев К. Кыргыз ырынын түзүлүшү. Фрунзе, 1965.
40. Садыков А. Адабият теориясы – Б, 2002
41. Садыков. А. Адабий сын айдыңында. - Фрунзе, Илим,1979
- 42.Томашевский Б.В. Стих и язык. М-Л.,1958.
43. Хализев В.Е. Теория литературы. - М., Высшая школа, 1999.
44. Храпченко М.Б. Творческая индивидуальность писателя и развитие литературы. – М., 1975.
45. Шамшиев Р. Кыргыз адабият таануусу жана адабий сыны. – Ф., 1967.
- 46.Шенгли Г. Техника стиха. - Москва, 1960.
47. Шериев Ж., А. Муратов. «Кыргыз адабияты» (терминдердин түшүндүрмө сөздүгү).
- 48.Щепилова Л.В. Введение в литературоведение. Москва, 1956.
49. Щукина Т.С. Теоретические проблемы художественной критики. – М., 1979.
50. Эркебаев А. Сын жана сынчылар. – Ф., 1987.

1. Адабият таануу илимине киришүү курсу

2. 3 кредит 90 саат

3. Семестри – I

4. «Адабият таануу илимине киришүү» сабагы мына ошол адабияттын тармактары, жанрлары, түрлөр, доорлор, стиль, агымдар тууралуу студенттерге маалыматтарды берүү менен катар көркөм чыгармага ар тараптан анализ жүргүзө билүүгө көнүктүрөт. Студенттерге адабият жаатында теориялык билим берүү максаты көздөлөт. Кыргыз филологиясы факультетинин студенттери «Адабият таанууга киришүү» курсунда адабият таануу илим катарында кай мезгилде кантип пайда болду, анын спецификалык тармактары кандай жолду басып өттү, бул татаал процессте ким деген окумуштуулар кандай салым кошкону, андагы илимий-теориялык тенденциялар жөнүндө тиешелүү маалыматка ээ болушат. Студенттердин адабий көркөм чыгармага талдоо жүргүзө алуусун, сынчыл ойлоосун өнүктүрүүдө бул предметтин бүгүнкү күндөгү актуалдуулугу белгиленет. Курста студенттерди көркөм чыгарма, анын спецификалык бөлүктөрү, көркөмдүгү, структурасы тууралуу анализ берип жана анны синтездеп, буга чейин айтылган көркөм чыгарма тууралуу пикирлерди

системалаштырып жана иргеп, талдап, жыйынтык чыгарууга жана баалоого, көркөмдүк баа-салмагын аныктоого адаттандыруу максаты аркаланды. Адабий процесс, адабияттын тарыхы, жана адабий сын тууралуу кенириреек түшүнүк берүү менен андагы камтылган руханий баалуулуктар менен ар тараптуу, кенен, тереңдетип тааныштыруу максаты көздөлдү.

5. Болочок жогорку квалификациялуу адистер бул курстан кийин системалуу түрдө «Адабий талдоонун негиздери», «Адабият теориясы», «Адабий сындын тарыхы», «Улуттук адабияттардын тарыхы», «Кыргыз адабиятынын тарыхы» өңдүү теориялык жана тарыхый пландагы дисциплиналарды окуп үйрөнүшөт. Ал эми «Адабият таануу илимине киришүү» дисциплинасы ошол курстарга алгачкы баскыч болуп саналып, практикалык жактан көркөм чыгарманы талдоо анализ жүргүзүү ишмердүүлүгүнө көнүктүрөт.
6. Студент окуу курсун аяктаганда ой төмөндөгү билгичтиктерге жана көндүмдөргө ээ болот:
  - жүгүртүү маданиятына ээ, жалпылоого, анализдөөгө, маалыматты кабылдоого, максаттарды коюуга жана ага жетишүүнүн жолдорун тандап алууга жөндөмдүүлүккө;
  - коомдо жүрүп жаткан социалдык жактан маанилүү проблемаларды жана процесстерди анализдөөгө жана аларды болочокто өнүктүрүү мүмкүндүгүн прогноздоого жөндөмдүүлүккө
  - оозеки жана жазуу кебин логикалык жактан ишенимдүү, аргументтүү жана так, даана түзүүгө жөндөмдүүлүккө;
  - өзүн өзү өнүктүрүүгө, өзүнүн квалификациясын жана чеберчилигин жогорулатууга жөндөмдүүлүккө;
  - өзүнүн артыкчылыктарын жана жетишпегендиктерин сын көз менен баалоого жана да ал артыкчылыктарды өнүктүрүүнүн жана жетишпегендиктерди жоюунун каражаттарын тандап алууга жөндөмдүүлүккө;
  - өзүнүн болочок кесибинин социалдык маанилүүлүгүн аңдап билүүгө, кесиптик ишмердүүлүктү аткарууга карата жогорку мотивдешүүгө.
  - ишмердүүлүгүнүн сапатына карата жоопкерчиликти өзүнө алууга жөндөмдүүлүккө;
  - ар кандай булактардан алынган маалыматтар менен иштөөгө жөндөмдүүлүккө;
  - иштиктүү алака-катышты: эл алдында чыгып сүйлөөгө, сүйлөшүүлөрдү жүргүзүүгө, кеңешмелерди өткөрүүгө, иштиктүү кат алышууларды, электрондук коммуникацияларды жүзөгө ашырууга жөндөмдүүлүккө;
  - этикалык баалуулуктарга ылайык ишмердүүлүктү жүзөгө ашырууга;

– кесиптик ишмердүүлүктүн милдеттерин аткаруу менен байланышкан проблемаларды сынчыл жана конструктивдүү анализдөөгө, чечүүгө жөндөмдүүлүккө.

7. Колдонулуучу адабияттар жана булактар:

1. Абдылдабеков К. Жазуучу жана адабий сын. - Фрунзе: Илим, 1979
2. Абрамович Г.А. Введение в литературоведение. Москва, 1956.
3. Аристотель. Об искусстве поэзии. Москва, 1967.
4. Артыкбаев К. XX кылымдагы кыргыз адабиятынын тарыхы. – Б., 2005.
5. Артыкбаев К. Адабият таанууга киришүү. – Бишкек, 1999.
6. Асаналиев К., Р. Кыдырбаева. «Кыргыз адабий илиминин терминдер сөздүгү». Бишкек. 2004
7. Байжигитов К. Башталуу. – Б., 2007.
8. Байжигитов К. Кыргыз адабий сыны жана илими. – Б., 2006.
9. Байжигитов К. Мезгил жана адабий көркөм кыймыл. – Б., 2011.
10. Бахтин М.М. Эстетика словесного искусства. Москва, 1979.
11. Белинский В.Г. Избранные эстетические работы, т. 1-2. Москва, 1986.
12. Борбугулов М. Адабият теориясы – Б, 1996
13. Борев Ю. Введение в эстетику. Москва, 1965.
14. Борев Ю. Роль литературной критики в литературном процессе. – М., 1979.
15. Бушмин А. Методологические проблемы литературоведческих исследований. – Л., Наука, 1967.
16. Бушмин А. Наука о литературе. Проблемы. Суждения. Споры. – М., Наука, 1980.
17. Введения в литературоведение. Москва: 1983, Под. ред, Г. Пospelова.
18. Весоловский А.Н. Историческая поэтика. Москва, 1989.
19. Виноградов В.В. О языке художественной литературы. Москва, 1959.
20. Гегель. Эстетика В. 4-х томах, г.2. Москва, 1969.
21. Гинсбург Л. О лирике. М-Л., 1964.
22. Горанов К. Художественный образ и его историческая жизнь. Москва, 1970.
23. Горький М. О литературе М.: ГИХЛ, 1954
24. Жирмунский В.М. О ритмической прозе. Москва "Русская литература", 1966.
25. Зеленев Л.А., Кушков Т.И. Методологические проблемы эстетики. – М., 1982.
26. К.Маркс и Ф.Энгельс Об искусстве, 1-2-т. М.: Искусство, 1967
27. Кебекова Б. Кыргыз совет аңгеме жанрынын өсүш жолдору. Фрунзе. Илим, 1967
28. Керимжанова Б. Кыргыз поэзиясынын көркөм сөз каражаттары. – Фрунзе, Илим, 1968
29. Керимжанова Б. Кыргыз поэзиясынын рифмасы. Фрунзе, Илим, 1962.
30. Кожин В.В. Происхождение романа. Москва, 1963.
31. Кожин В.В. Сюжет, фабула, композиция. Теория литературы. Москва,

- 1964.
32. Коллектив: Актуальные проблемы методологии. Принципы и критерии. – М., 1980.
  33. Коллектив: Кыргыз адабият таануу илими жана сыны. I-II том, - Б., 2005.
  34. Коллектив: Кыргыз адабиятынын тарыхы. I-VII том, 2003,2004.
  35. Коллектив: Кыргыз адабиятынын тарыхынын очерктери. – Ф., 1943.
  36. Коллектив: Кыргыз совет адабиятынын тарыхы. – М., 1970.
  37. Коллектив: Кыргыз совет адабиятынын тарыхы. – Ф., 1962.
  38. Коллектив: Кыргыз совет адабиятынын тарыхы. I-II том, 1985,1987.
  39. Кыдырбаева Р., Асаналиев К. Кыргыз адабий илиминин терминдер сөздүгү. –Б., 2004.
  40. Ленин В.И. О литературе и искусство М.: ГИХЛ, 1957
  41. Лихачев Д.С. О филологии. – М., Высшая школа, 1989.
  42. Лукьянов Б. Методологические проблемы художественной критики. – М., 1980.
  43. Пospelов Г. Литературоведение и литературная критика. ||"Вопросы литературы", 1979, №7.
  44. Рысалиев К. Кыргыз ырынын түзүлүшү. Фрунзе, 1965.
  45. Садыков А. Адабият теориясы – Б, 2002
  46. Садыков. А. Адабий сын айдыңында. - Фрунзе, Илим,1979
  47. Томашевский Б.В. Стих и язык. М-Л.,1958.
  48. Хализев В.Е. Теория литературы. - М., Высшая школа, 1999.
  49. Храпченко М.Б. Творческая индивидуальность писателя и развитие литературы. – М., 1975.
  50. Шамшиев Р. Кыргыз адабият таануусу жана адабий сыны. – Ф., 1967.
  51. Шенгли Г. Техника стиха. - Москва, 1960.
  52. Шериев Ж., А. Муратов. «Кыргыз адабияты» (терминдердин түшүндүрмө сөздүгү).
  53. Щепилова Л.В. Введение в литературоведение. Москва, 1956.
  54. Щукина Т.С. Теоретические проблемы художественной критики. – М., 1979.
  55. Эркебаев А. Сын жана сынчылар. – Ф., 1987.